

Minister Klimatu i Środowiska

DFE-WKSN.050.9.2024.AR
3480984.13851152.11154508
Warszawa, 28-11-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odnosząc się do interpelacji Pana posła Krzysztofa Piątkowskiego z dnia 12 listopada 2024 r., sygn. K10INT6083, w sprawie zarządzania wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, przedstawiam, co następuje.

- 1. Jakie konkretne korzyści Ministerstwo Klimatu i Środowiska dostrzega w centralizacji zarządzania Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej?**
- 2. W jaki sposób Ministerstwo ocenia efektywność centralnego zarządzania Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w porównaniu do poprzedniego modelu, opartego na samorządowym nadzorze?**
- 3. Czy Ministerstwo planuje przeprowadzenie oceny wpływu tej centralizacji na realizację lokalnych projektów ochrony środowiska? Jeżeli tak, to czy dostępne są już wyniki lub wstępne wnioski z takich badań?**

Odnosnie ww. pytań 1 - 3 zawartych interpelacji.

Aktualną pozycję ustrojową wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (dalej: „wfośigw” lub „wojewódzkie fundusze”) należy oceniać mając na względzie całośćtaft regulacji ustawy – Prawo ochrony środowiska¹ (dalej: „POŚ”) dotyczących tych instytucji. W tym kontekście pozwolę sobie zwrócić uwagę, że:

- wfośigw pozostają osobami prawnymi z własnymi przychodami uzyskiwanymi na podstawie POŚ, a tym samym zachowują odrębność instytucjonalną i finansową,
- organy wojewódzkich funduszy, działając na podstawie i w granicach wyznaczonych ustawą, autonomicznie decydują o kierunkach, priorytetach i warunkach działalności tych instytucji,

---

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2021 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).

- nadzór ministra właściwego do spraw klimatu nad działalnością wfośigw (wykonywany przy udziale wojewody) jest co do zasady nadzorem opartym o kryterium legalności,
- wfośigw nie są instytucjonalnie podporządkowane, czy poddane zwierzchnictwu innych podmiotów, w tym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Regulacje będące podstawą działalności wfośigw powinny umożliwiać elastyczne funkcjonowanie tych instytucji dostosowywane do wyzwań identyfikowanych na różnych poziomach zarządzania sprawami publicznymi w obszarze ochrony środowiska. Oznacza to określanie priorytetów działalności poszczególnych wojewódzkich funduszy adekwatnie do dwóch wymiarów tego obszaru polityk publicznych, tj.:

- regionalnego – potrzeb regionów i społeczności lokalnych oraz
- ogólnokrajowego – w rozumieniu włączania wfośigw w realizację polityk i programów o charakterze ogólnopolskim, służących osiągnięciu celów definiowanych na poziomie krajowym, w tym uwzględniających konieczność faktycznego wdrożenia wymogów wynikających z prawa polskiego, jak i prawa Unii Europejskiej, którego implementacja należy do państwa polskiego.

Obecne rozwiązania ustrojowe zawarte w POŚ umożliwiają należyte uwzględnienie w działalności wfośigw dwóch ww. wymiarów. Sposób ustalania składu rad nadzorczych wojewódzkich funduszy zapewnia reprezentację w nich najważniejszych interesariuszy, w tym przedstawiciela samorządu województwa.

To zaś umożliwia taki sposób kierowania wfośigw, który pozwoli godzić priorytety identyfikowane zarówno na poziomie regionalnym czy wojewódzkim, jak i krajowym.

Wfośigw należy postrzegać nie tylko w jednostkowej (indywidualnej dla każdego z nich), ale także ogólnej perspektywie, tj. jako ważnej części składowej systemu finansowania ze środków publicznych przedsięwzięć służących ochronie środowiska, którego istotnym elementem jest również NFOŚiGW. W kontekście osiągnięcia celów polityki środowiskowej państwa coraz większego znaczenia nabiera współpraca wfośigw z NFOŚiGW.

Współpraca ta łączy w sobie m.in.:

- organizacyjny wkład wfośigw w realizację programów inicjowanych przez NFOŚiGW,
- pozyskiwanie przez wfośigw środków NFOŚiGW na realizację określonych programów lub przedsięwzięć.

Taka współpraca umożliwia uzyskanie efektu synergii działań NFOŚiGW oraz wfośigw, co skutkuje dystrybuowaniem coraz większych środków przez wfośigw, z niewątpliwą korzyścią dla skuteczności realizacji polityk publicznych w tym obszarze, a także z korzyścią dla regionów.

W przypadku programów adresowanych do szerokiego kręgu odbiorców, w szczególności gospodarstw domowych, współpraca NFOŚiGW z wfośigw jest niekiedy nieodzownym warunkiem ich realizacji. Najbardziej ewidentnym przykładem konieczności zapewnienia takiej współpracy jest program „Czyste Powietrze”. Dzięki zaangażowaniu wfośigw

możliwa jest kontynuacja realizacji tego programu jako przedsięwzięcia dofinansowywanego ze środków programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS). Udział wfośigw w realizacji programu „Czyste Powietrze” umożliwia zatem nie tylko osiąganie określonych efektów rzeczowych i ekologicznych, lecz także wykorzystanie przez Polskę bezzwrotnego finansowania z budżetu Unii Europejskiej przynoszącego korzyści polskiej gospodarce.

Zwracam również uwagę, że w podobnym do programu „Czyste Powietrze” modelu, opartym o współpracę NFOŚiGW z wfośigw, realizowane w latach 2021-2023 były jeszcze inne programy, wśród których znalazły się m.in. adresowane do gospodarstw domowych, rolników czy służb ratowniczych działających na rzecz lokalnych społeczności programy:

- „Moja Woda”,
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”,
- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych”.

W ramach wspólnie realizowanych programów do końca 2023 r. wfośigw zawarły ok. 784 tys. umów o dofinansowanie z beneficjentami końcowymi, a NFOŚiGW wypłacił wfośigw 11 591 mln zł. Środki te za pośrednictwem wfośigw systematycznie trafiają do beneficjentów.

4. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska bierze pod uwagę opinie i stanowiska regionalnych samorządów dotyczące obecnego modelu zarządzania Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej?

5. Czy Ministerstwo planuje podjąć działania mające na celu zmianę obecnej sytuacji i przywrócenie samorządom województw pełnej kontroli nad Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej?

Odnosnie ww. pytań 4 - 5 zawartych interpelacji.

Mając na uwadze wskazany w odpowiedziach na pytania 1 – 3 interpelacji kontekst faktyczny i prawny, oceniam obecny kształt przepisów, do których odnosi się interpelacja, za odpowiedni. Ocena ta opiera się w szczególności na monitoringu działalności wfośigw i jej efektów, w tym efektów osiągniętych dzięki współpracy z NFOŚiGW. Obecne regulacje instytucjonalne zawarte w ustawie - Prawo ochrony środowiska, odnoszące się do wfośigw, ułatwiają angażowanie się wfośigw w podobne do wyżej wymienionych działań i sprzyjają ich współpracy z NFOŚiGW, a tym samym umożliwiają lepsze wykorzystanie potencjału zarówno NFOŚiGW, jak i wfośigw. Nie ulega przy tym mojej wątpliwości, że działania wfośigw powinny być możliwie spójne z działaniami podejmowanymi przez samorządy województw, jak również uwzględniać specyfikę i aktualne potrzeby regionów, do czego w moim odbiorze przyczyniają się obecne przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska.

W konsekwencji nie ma w mojej opinii podstaw dla inicjowania działań legislacyjnych zmierzających do przywrócenia poprzednich rozwiązań w omawianym obszarze, w szczególności dokonania zmian w sferze sprawowania nadzoru nad wfośigw.

Z wyrazami szacunku

Z up.

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.